

- ਐਰਿਕ ਵੈਸਟਨ ਸੀਜੇ

ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲੈਂਟ

ਬਨਾਮ

1952

ਬੇਗ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਮੁਦਈ ਜਵਾਬਦਾਰ।

June 23rd

1950 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 7031

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਰੁਪ ਐਕਟ (1877 ਦਾ 1), ਸੈਕਸ਼ਨ 42 ਦਾ ਦਾਇਰੇ—ਕੀ ਇੱਕ ਜੀਵਤ ਪੁਰਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਵਾਰਸ ਆਪਣੀ ਜ਼ਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ— ਸੈਕਸ਼ਨ 42, ਜਾਂ ਥਕਾਵਟ ਵਾਲਾ— ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ—ਰਿਵਰਸ਼ਨਰ—ਦਾ ਮਤਲਬ—ਅਭਿਆਸ—ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ—ਮੁਕਦਮੇ ਦੀ ਸਾਭ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼, ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

(1) I.L.R. (1916) 43 Cal. 694.

(2) I.L.R. (1912) 39 Cal. 704.

Kishori Lal *ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ* ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਗੈਰ-ਜੱਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੁਦਈ
 v. ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹਨ ਜੋ ਜ਼ਿਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ
 Beg Raj and ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ। ਮੁਦਈ X ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼
 others ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿਕਰੀ, ਤੋਹਫ਼ੇ, ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ
 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ
 Eric Weston ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ
 C. J. ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਟੀਕ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੋਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ "ਸੰਸ਼ੋਧਨਕਰਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਧਵਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੀਮਤ ਵਾਰਸ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ
 ਮਾਲਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਆਖਰੀ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ
 ਹੈ।

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੋਰ
 ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲੀ
 ਵਾਰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਲਈ। ਅਪੀਲ।

(1), ਸ਼ੀਓਪਰਸਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਣਨੰਦਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ (2), ਦੁਵਕਾਲੀ ਕੇਕਰ ਬਨਾਮ ਕੇਦਾਰ ਨਾਥ (3) ਤੋਂ
 ਅਸਹਿਮਤ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਸਦੀ ਦੱਤ ਕੋਇਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਹੰਸਬੰਤੀ
 ਕੋਇਰੇਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (4), ਵੱਖਰਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜ ਕਿਸ਼ੋਰ, ਜ਼ਿਲਾ ਜੱਜ, ਹਿਸਾਰ, ਮਿਤੀ 29 ਜੁਲਾਈ 1950 ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ
 ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੈਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਹਿਸਾਰ, ਮਿਤੀ 25 ਮਈ, 1950 ਨੂੰ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ
 ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਡਿਕ੍ਰੀ ਅਤੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿ ਕਿਸੇਰੀ ਲਾਲ, ਪੁਤ੍ਰੀਵਾਦੀ
 ਨੰਬਰ 2, ਮੁਦਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਰਜਨ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 1, ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ
 ਝਲੇਗਾ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ

ਸ਼ਮੀਰ ਚੰਦ ਅਤੇ ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਮਿਆਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ,

ਪੀਸੀ ਪੀਡਿਤ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

- (1) ILR 56 ਮੈਡ. 749
- (2) ILR 43 ਕੈਲ. 694.
- (3) ILR 39 ਕੈਲ. 704.
- (4) 10 LA 150

ਨਿਰਣਾ

Kishori Lal

ਜ਼ਿਲਾ ਟ੍ਰਿਕਟ ਜੱਜ, ਹਿਸਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਹ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ
 ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਹਿਸਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ
 ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਕਿਸੇਰੀ ਲਾਲ ਨੂੰ
 ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਅਰਜਨ ਦੁਆਰਾ ਗੋਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ

Beg Raj and
 others

Eric Weston
 C. J.

ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਸਿਰਫ਼ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੋਹਫ਼ਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਅਸਫਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ 4 ਜਨਵਰੀ 1948 ਨੂੰ ਅਰਜਨ ਵੱਲੋਂ ਪਟਵਾਰੀ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਅਰਜਨ ਨੇ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਢੁਕਵੇਂ ਇੰਦਰਾਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। 17 ਫਰਵਰੀ 1948 ਨੂੰ, ਅਰਜਨ ਨੇ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਰਸਮੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਡੀਡ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। 10 ਅਗਸਤ 1948 ਨੂੰ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੋਵੇਂ ਖੇਤੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਜਨ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਜਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜੋ ਕਿ 2 ਮਈ 1949 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਚੌਥੀ ਡਿਗਰੀ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜਮਾਬੰਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਜੱਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੋਦ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਤੋਹਫ਼ਾ ਵੀ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜਨ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਤੋਹਫ਼ਾ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਉਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਨੰ.ਐਲ.ਏ.

1-ਏ. ਕੀ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ? "

Kishori Lal v. Beg Raj and others ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਜੱਦੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਪੂਰਵਜ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ- ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਜੋ "ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਕੀ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਹੋਇਆ ਹੈ। ./ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ **Eric Weston C. J.** ਜਾਇਦਾਦ ਗੈਰ-ਪੂਰਜ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਜੋ ਅਰਜਨ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵਾਰਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਅਰਜਨ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਗੋਦ ਲਏ ਜਾਣ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੇਗਾਨਗੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧੀਆਂ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮੁਦਈ ਰਿਵਰ - ਸਾਇਨਰ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਬਦ *ਰਵਰਸੀਨਰ', ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਧਵਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੀਮਤ ਵਾਰਸ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਆਖਰੀ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਉਲਟਾਉਣ

ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਪੰਡਤ ਨੇ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 42 01 'a' ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਧਾਰਾ 42 ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਦੀ ਜੋ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਗੈਰ-ਪੁਰਸ਼ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਅਸੰਭਵ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹਨ ਜੋ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ, ਤੋਹਫ਼ੇ, ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 42 ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸੀਮਿਤ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੂਟ ਬੀਵੀ ਰਿਵਰਸ਼ਨਰਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਉਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵੀ *spes ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ* ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰਸ ਦਾ ਹਿੱਤ/ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਲਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ^ ਉਸੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 42 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੀਗੇਗ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚਿੱਤਰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਉਲਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਪੈਸ ਜਿੰਨਾ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਖੁਦ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰਸ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਹਿੰਦੂ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ, ਨੇ ਪੂਰੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

Kishori Lal
v
Beg Raj and
others
Eric Weston
C.J.

ਦੂਜੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਘੇਰੇ ਬਾਰੇ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ *ਕੌਸਲ ਬਨਾਮ ਕੋਚਰਲਾਕੋਟਾ ਸੁਬਾ ਰਾਓ* (1), ਅਤੇ *ਐੱਮ. ਰਾਮਚੰਦਰ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਕੌਸਲ* (2) ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਲਈ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ (2) ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ *ਰਾਬਰਟ ਫਿਸ਼ਰ ਬਨਾਮ ਦ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਫਾਰ ਇੰਡੀਆ ਇਨ ਕਾਉਂਸਿਲ* (3) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 42 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, ਨੂੰ ਸਧਾਰਨ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। *ਫਿਸ਼ਰ ਕੇਸ* ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਸਲ ਨੇ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਮੰਗੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਅਜਿਹੀ ਪਰਿਣਾਮੀ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਡੈਕਲਾਰੇਟਰੀ ਡਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਫੈਸਲਾ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਆਮ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮਦਰਾਸ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(1) ILR (1933) 56 ਮੈਡ. 749

(2) ILR (1916) 39 ਮੈਡ. 808.

' Kishori Lal (3) ILR (1899) 22 ਮੈਡ. 270. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜੋ ਸਧਾਰਣ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫਰਮਾਨਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ' *ਸ਼ਿਓਪਰਸਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਮਨੰਦਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ* (ਐਲ) ^੧ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਸੀ

Eric Weston

ਪ੍ਰੋਬੇਟ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਸੀਅਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀਜੇ ਪ੍ਰੋਬੇਟ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਰ ਲਾਰੈਂਸ ਜੇਨਕਿੰਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ-

"ਹੋਰ ਬਿਨਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 42 ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ^x - ਇਸਲਈ ਇਸਦੇ ਸਟੀਕ ਨਿਯਮਾਂ ਲਈ ਬੁਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਅਤੇ ਫਿਰ ਭਾਗ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ-

“ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ* ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਰਿੱਤਰ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਮੁਦਈ ਖੁਦ ਇਸ ਬਾਰੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ; ਅਤੇ ਇਹ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ *ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ*^੬ ਬਚੂ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਬੱਚੂ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ

ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀ, ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣੇ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਧਾਰਾ 42 ਨੂੰ “ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ” ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਆਮ ਬਿਆਨ ਹੈ। ਖਾਸ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੇ . ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰ ਲਾਰੈਂਸ ਜੇਨਕਿੰਸ ਨੇ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਵਜੋਂ *ਦੇਵਕਾਲੀ ਕੋਇਰ* ਬਨਾਮ *ਕੇਦਾਰ ਨਾਥ (2)* ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 42 ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਫਰਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਹੈ।

ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਘੋਸ਼ਣਾਯੋਗ ਹਨ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 42 ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਧਾਰਾ 42 ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਸਿਰਫ਼ ਘੋਸ਼ਣਾਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੱਤਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੰਨਾ 748 'ਤੇ ਪੋਲਕ ਅਤੇ ਮੁੱਲਾ, ਭਾਰਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

**Kishori Lal
i.
Beg Raj and
others**

**Eric Weston
C. J.**

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਉਭਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਸਰਟ *ਦੱਤ ਕੋਇਰ ਅਤੇ ਹੋਰ* ਬਨਾਮ *ਮੁਸੁਮਤ ਹੰਸਬੱਤੀ ਕੋਇਰੇਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1)* ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖੁਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦੇ ਕੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ, ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਰਜਨ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ, ਉਸ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਲਈ ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਗੋਦ ਲਏ ਗਏ ਹੋਣ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਰਜਨ ਦੇ ਕੋਲ ਇਕੋ-ਇਕ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਉੱਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ

546 PUNJAB SERIES I VOL, V

ਸਵਾਲ 'ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਵਾ'-ਪੇਸ਼ਰੀ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਰਜਨ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਜੱਦੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਪੁਰਖ ਕੁਦਰਤ, ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

(1) 10 £IA 1501

Kishori Lal v. Beg Raj and others
Eric Westpn C. J.

ਇਕੱਲੇ ਧਾਰਾ 42 ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ